

NORGES HØYESTERETT

Den 21. februar 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falch, Østensen Berglund og Thyness i

HR-2020-441-U, (sak nr. 20-028461STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat André Lillehovde van der Eynden)

mot

Påtalemyndigheten (politiadvokat Marie Nyhus)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder varetektsfengsling på grunn av bevisforspillelsesfare, hvor det også er fastsatt brev- og besøksforbud.
- (2) A, født 00.00.1986, ble pågrepet av politiet i Sverige 10. februar 2020 og utlevert til Norge 12. februar 2020, siktet for overtredelse av straffeloven § 274 første ledd (grov kroppsskade), jf. § 273 (kroppsskade).
- (3) Påtalemyndigheten begjærte kjennelse for varetektsfengsling for et tidsrom på fire uker i medhold av straffeprosessloven § 184, jf. § 185, jf. § 171 første ledd nr. 1 og 2. Det ble også begjært brev- og besøksforbud, jf. straffeprosessloven § 186 annet ledd.
- (4) Hedmarken tingrett avsa 13. februar 2020 kjennelse med slik slutning:
«A, født 00.00.1986, løslates.»
- (5) Påtalemyndigheten anket og ba om oppsettende virkning. Begjæringen om oppsettende virkning ble tatt til følge. Eidsivating lagmannsrett avsa 14. februar 2020 kjennelse med slik slutning:
«A, født 00.00.1986, kan holdes i varetektsfengsel inntil annet blir bestemt av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 12. mars 2020 uten ny kjennelse.»
- (6) A har anket til Høyesterett. Han har i korte trekk anført at lagmannsrettens begrunnelse for så vidt gjelder bevisforspillelsesfaren ikke er tilstrekkelig konkretisert. Den strider mot Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 5 nr. 3. I tillegg kommer det at de særskilte kravene til begrunnelse for restriksjoner i straffeprosessloven § 186 tredje ledd ikke er oppfylt.

- (7) *Påtalemyndigheten* har i korte trekk anført at lagmannsrettens begrunnelse er tilstrekkelig både når det gjelder bevisforspillingsfaren og restriksjonene. Det er påstått at anken forkastes.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget bare kan prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd. Når det gjelder forholdet til EMK, kan ankeutvalget også prøve den konkrete rettsanvendelsen, men ikke lagmannsrettens bevisbedømmelse.
- (9) Lagmannsretten er kommet til at det foreligger fengslingsgrunn i form av nærliggende fare for bevisforspillelse, jf. straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2, og har begrunnet dette som følger:

«Lagmannsretten viser her til at saken synes å ha utspring i familierelasjoner, der flere personer enn siktede og fornærmede kan være involvert. Det vises blant annet til fornærmedes forklaring inntatt i dok. 07,12. Lagmannsretten er ikke enig i at det er rent hypotetisk at det kan dreie seg om flere involverte, selv om det må være på det rene at det bare var to gjerningsmenn til stede under selve voldsutøvelsen. Siktede har en klar interesse i forsøke å påvirke vitner eller andre involverte i saken. Dette gjelder selv om bevisituasjonen mot siktede selv synes forholdsvis klar. Motiv, planlegging og samhandling med andre kan likevel ha betydning for saken. Det er viktig for politiet å kunne etterforske saken uten at siktede har mulighet til å påvirke dette arbeidet.

Lagmannsretten er her enig i at etterforskningen fortsatt er i initialfasen, selv om det har gått rundt tre uker siden hendelsen. Siktede risikerer en forholdsvis streng straff om han domfelles i henhold til siktelsen. Han har følgelig en klar egeninteresse i å redusere betydningen av sin egen rolle i saken så langt det lar seg gjøre.

Hva gjelder anførselen om at siktede allerede har hatt mulighet til å påvirke søsterens forklaring, skal det bemerkes at det må legges til grunn at det ikke ble snakket om skyldspørsmålet i telefonsamtalen søsteren overhørte, og at skyldspørsmålet heller ikke ble omhandlet på en slik måte under fengslingsmøtet i tingretten at bevisene vis à vis søsteren allerede er forspilt. Dette kan følgelig ikke begrunne en løslatelse.»

- (10) Etter ankeutvalgets oppfatning tilfredsstillende dette lovens krav til begrunnelse, jf. HR-2019-770 med videre henvisninger.
- (11) Lagmannsretten har videre gitt påtalemyndigheten medhold i begjæring om fire uker brev- og besøksforbud. Dette fremgår ikke av slutningen, men av lagmannsrettens begrunnelse, og partene har lagt det til grunn. Brev- og besøksforbudet er begrunnet som følger:

«De samme hensyn som begrunner fengsling, begrunner også brev- og besøksforbud som begjært.»

- (12) Brev- og besøksforbudet er altså begrunnet gjennom en ren henvisning til begrunnelsen for fengslingsgrunnlaget. Dette tilfredsstillende ikke kravet i straffeprosessloven § 186 tredje ledd om at kjennelsen skal angi «på hvilken måte etterforskningen blir skadelidende om ikke den fengslede blir underlagt forbud eller kontroll etter bestemmelsen her», jf. HR-2019-770, der det videre fremgår at «der det er besluttet brev- og besøksforbud, må det fremgå uttrykkelig eller av sammenhengen at også brev- og besøkskontroll er vurdert». Det skal også fremgå at forbudet ikke er et uforholdsmessig inngrep.

- (13) Det følger av dette at lagmannsrettens begrunnelse ikke tilfredsstillter lovens krav med hensyn til fastsettelse av brev- og besøksforbud.
- (14) Lagmannsrettens kjennelse blir dermed å oppheve så langt den fastsetter brev- og besøksforbud.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves for så vidt den fastsetter brev- og besøksforbud.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)